

Sygn.akt III AUa 473/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Orechwa-Zawadzka (spr.)

Sędziowie: SA Teresa Suchcicka

SA Bożena Szponar - Jarocka

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 grudnia 2017 r. w B.

sprawy z odwołania R. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji wnioskodawcy R. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 kwietnia 2017 r. sygn. akt IV U 1864/16

oddala apelację.

SSA Bożena Szponar - Jarocka SSA Barbara Orechwa-Zawadzka SSA Teresa Suchcicka

Sygn. akt III AUa 473/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 10 listopada 2016 r. odmówił R. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odwołaniu od tej decyzji R. S. opisał swój stan zdrowia, w szczególności schorzenia kręgosłupa i czas powstania jego niezdolności do pracy, oraz wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do wnioskowanego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, że komisja lekarska ZUS uznała ubezpieczonego za okresowo częściowo niezdolny do pracy do dnia 31 sierpnia 2017 r., przy czym niezdolność ta powstała w dniu 17 sierpnia 2015 r. i nie ma podstaw do orzeczenia niezdolności do pracy na dzień 30 września 2013 r. Organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do renty, ponieważ jego niezdolność do pracy nie powstała w okresie podlegania ubezpieczeniom społecznym ani w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2017 r. oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 20 sierpnia 2013 r. R. S. (urodzony w dniu (...)), z zawodu ślusarz-spawacz, złożył wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Decyzją z dnia 30 października 2013 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do tego świadczenia, bowiem komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 24 października 2013 r. nie uznała go za osobę niezdolną do pracy, a ponadto w ostatnim dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę wnioskodawca udowodnił 4 lata, 6 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Warunki do renty zostałyby spełnione w przypadku ustalenia jego niezdolności do pracy powstałej przed dniem 29 maja 2005 r. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 16 września 2014 r. (IV U 4482/13) oddalono odwołanie skarżącego od tej decyzji, a wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 14 maja 2015 r. (III AUa 1715/14) oddalono jego apelację. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 24 maja 2016 r. (I UK 305/15) odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej R. S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku do rozpoznania.

R. S. ponownie złożył wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 30 sierpnia 2016 r. uznano go za osobę okresowo częściowo niezdolną do pracy do dnia 31 sierpnia 2017 r., przy czym niezdolność ta powstała w dniu 17 sierpnia 2015 r. Wobec przywrócenia terminu do złożenia sprzeciwu od tego orzeczenia (w wyniku odrzucenia przez Sąd Okręgowy w Olsztynie odwołania od decyzji organu rentowego z dnia 14 września 2016 r. wydanej na podstawie orzeczenia lekarza orzecznika z dnia 30 sierpnia 2016 r.) komisja lekarska ZUS uznała skarżącego za częściowo niezdolnego do pracy do dnia 31 sierpnia 2017 r., z zaznaczeniem, że niezdolność ta powstała w dniu 17 sierpnia 2015 r. i nie ma podstaw do orzeczenia jakiegokolwiek niezdolności do pracy na dzień 30 września 2013 r. Na tej podstawie organ rentowy decyzją z dnia 10 listopada 2016 r. odmówił ubezpieczonemu prawa do świadczenia rentowego, uzasadniając, że niezdolność skarżącego do pracy nie powstała w okresie ubezpieczenia ani w ciągu 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia.

Wnioskodawca udowodnił okres ubezpieczeniowy w wymiarze 29 lat i 10 miesięcy. Okres ostatniego ubezpieczenia skarżącego przypadał od dnia 18 marca 2012 r. do dnia 31 marca 2012 r. Wnioskodawca został zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do dnia 30 czerwca 2017 r., z zaznaczeniem, że ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od dnia 18 czerwca 2012 r. Wnioskodawca leczy się w poradni neurologicznej i u lekarza rodzinnego.

W celu ustalenia, czy niezdolność R. S. do pracy powstała przed dniem 30 września 2013 r., tj. w dacie 18 miesięcy od ustania ostatniego okresu ubezpieczenia (31 marca 2012 r.) i spełnienia warunku dotyczącego posiadania wymaganego 5-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza neurologa. Biegły w opinii z dnia 17 marca 2017 r. rozpoznał u wnioskodawcy chorobę zwyrodnieniowo-dyskopatyczną kręgosłupa z zespołem bólowym oraz zespół bolesny barku lewego, a następnie uznał wnioskodawcę za osobę niezdolną do pracy od dnia 17 sierpnia 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2017 r. Wskazał, że od października 2013 r. skarżący był badany przez lekarza orzecznika, komisję lekarską i biegłego lekarza neurologa, i za każdym razem był uznawany za zdolnego do pracy. Badający go wówczas lekarze, mimo istnienia choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa, nie stwierdzili istotnego ograniczenia funkcji narządu ruchu powodującego niezdolność do pracy. Biegły przyjął, że za datę niezdolności wnioskodawcy do pracy należy uznać datę wykonania badania MR odcinka szyjnego.

Sąd Okręgowy odwołał się do art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, określającego przesłanki przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Na podstawie art. 12 tej ustawy przytoczył definicję osoby niezdolnej do pracy, a także definicje osoby całkowicie i częściowo niezdolnej do pracy. Uznał opinię biegłego z zakresu neurologii za jasną, logiczną, pełną i zasługującą na uwzględnienie. Sąd stwierdził, że opinia została sporządzona przez specjalistę z zakresu zdiagnozowanych u wnioskodawcy chorób. Biegły sporządzający opinię dokonał bardzo starannego, wszechstronnego rozpoznania, a wydane orzeczenie uzasadnił. Zważywszy na charakter stwierdzonych u wnioskodawcy schorzeń, a także ze względu na jego wiek (62 lat) i przebieg pracy zawodowej (nie pracuje od kwietnia 2012 r.), Sąd uznał, że nie ma podstaw do kwestionowania zasadności tej opinii.

Sąd uznał, że wyjaśnienia wnioskodawcy złożone na rozprawie w dniu 18 kwietnia 2017 r. stanowią polemikę z tezą opinii biegłego i są wynikiem jedynie subiektywnego przekonania skarżącego co do stanu swego zdrowia i

daty powstania jego niezdolności do pracy. Sąd zaznaczył też, że inne kryteria są brane pod uwagę przez Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności i przez biegłego powołanego w sprawie przy ocenie stanu zdrowia, a także inne przepisy prawne regulują te zagadnienia oraz cel wydawania orzeczeń. Poza tym, orzeczony stopień niepełnosprawności nie oznacza automatycznie uprawnienia do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd podkreślił, że wszelka dokumentacja chorobowa wnioskodawcy była przedmiotem analizy biegłego neurologa, co znalazło swój wyraz w sporządzonej opinii. Wprawdzie orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane osobie ubiegającej się o świadczenie rentowe nie może być pomijane przy ocenie niezdolności do pracy warunkującej prawo do tego świadczenia, jednakże ocena stopnia zaawansowania schorzeń występujących u osoby ubiegającej się o prawo do renty i ich wpływu na zdolność organizmu do wykonywania zatrudnienia należy jedynie do biegłych sądowych lekarzy, posiadających wiadomości specjalne z zakresu medycyny (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2016 r., III UK 145/15; z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 222/03; z dnia 16 lutego 2005 r., I UK 179/04; z dnia 9 października 2014 r., II UK 11/14). Sąd Najwyższy podkreślał, że pojęcie niepełnosprawności, ujęte w art. 3-5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ściśle koresponduje z pojęciem niezdolności do pracy, przy czym jest kwalifikacją szerszą od niezdolności do pracy w rozumieniu ustawy emerytalnej. Niepełnosprawność obejmuje swym zakresem także niezdolność do wykonywania zatrudnienia, co znajduje wyraz w definicji niepełnosprawności jako trwałej lub okresowej niezdolności do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy (art. 2 pkt 10 tej ustawy). W konsekwencji, każda osoba niezdolna do pracy jest więc osobą niepełnosprawną, choć nie każda osoba niepełnosprawna jest równocześnie osobą niezdolną do pracy.

Rozpoznając zasadność złożonego odwołania, Sąd miał więc na uwadze stopień naruszenia sprawności organizmu skarżącego, bowiem niemożność wykonywania pracy spowodowana innymi przyczynami niż naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym niezdolność do zarobkowania, nie jest niezdolnością do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy emerytalnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 167/03).

Sąd Okręgowy uznał, że dolegliwości zdrowotne wnioskodawcy są nasilone do tego stopnia, że czynią go osobą niezdolną do pracy, ale nie dają podstaw do ustalenia istnienia tej niezdolności przed dniem 30 września 2013 r. Wbrew przekonaniu skarżącego niezdolności do pracy nie wywołuje sama choroba, ale jej skutki narządowe, zatem istnienie schorzeń powodujących konieczność pozostawania w stałym leczeniu nie stanowi samodzielnej przyczyny uznania niezdolności do pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2005 r., II UK 288/04).

Ponadto, Sąd zaznaczył, że potrzeba powołania kolejnego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonych opinii (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99). Sąd nie jest zobowiązany do dążenia do takiego stanu, w którym strony zgadzałyby się ze złożoną opinią. Wystarczy, że opinia jest przekonująca dla sądu, który ocenia, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 marca 2016 r., I ACa 1381/15).

Podzielając opinię biegłego lekarza neurologa o tym, że rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia powodują u niego częściową niezdolność do pracy, ale nie dają podstaw do ustalenia istnienia tej niezdolności na dzień 30 września 2013 r., Sąd stwierdził, że wnioskodawca nie spełnił przesłanek do przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wynikających z art. 57 ust. 1 pkt 2 i 3 w związku z art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Na tej podstawie Sąd orzekł zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

R. S. złożył apelację od wyroku Sądu Okręgowego, zaskarżając wyrok w całości. Wnioskodawca kwestionował opinię biegłego z zakresu neurologii. Stwierdził również, że nieustanowienie mu pełnomocnika z urzędu spowodowało nierzetelne rozpoznanie przez Sąd sprawy. Zarzucił Sądowi pominięcie dokumentacji lekarskiej, którą wnioskodawca złożył w sprawie, i wydanie orzeczenia jedynie na podstawie opinii biegłego. Wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Do apelacji załączył kserokopie: opinii biegłego neurologa z dnia 24 lutego 2017 r., wniosku z dnia 24 marca 2017 r. o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego

neurologa, odwołania do Sądu Okręgowego datowanego na dzień 12 grudnia 2016 r., orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 30 sierpnia 2016 r., orzeczenia komisji lekarskiej ZUS z dnia 7 listopada 2016 r., wniosków z dnia 12 grudnia 2016 r. i z dnia 15 maja 2017 r. o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu, decyzji ZUS z dnia 14 września 2016 r. i z dnia 10 listopada 2016 r., postanowienia Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 20 grudnia 2016 r. (IV U 1864/16) o oddaleniu wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, zaświadczenia lekarskiego z dnia 2 lutego 2017 r. wystawionego przez lekarza chorób wewnętrznych, skierowania do szpitala wystawionego w dniu 22 grudnia 2016 r. przez specjalistę rehabilitacji medycznej, wyniku badania MR kręgosłupa szyjnego z dnia 17 sierpnia 2015 r., kart historii choroby z dnia 31 grudnia 2003 r. z dnia 26 lutego 2009 r., 2 lipca 2009 r. i 1 czerwca 2010 r., decyzji Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w O. z dnia 13 października 2015 r. o zmianie wysokości zasiłku stałego, orzeczenia z dnia 25 czerwca 2014 r. o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z powodu chorób narządu ruchu datowanym na dzień 18 czerwca 2012 r. i orzecznym do dnia 30 czerwca 2017 r., oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. Do pisma z dnia 28 listopada 2017 r. wnioskodawca załączył kserokopie: zaświadczenia lekarskiego z dnia 17 maja 2017 r. o stanie zdrowia, które zostało wydane na potrzeby Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, orzeczenia z dnia 7 lipca 2017 r. o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydanym na stałe, zaświadczenia lekarskiego z dnia 28 czerwca 2017 r., wyniku badania MR kręgosłupa szyjnego z dnia 17 sierpnia 2015 r., karty historii chorób z dnia 31 grudnia 2003 r., 26 lutego 2009 r., 2 lipca 2009 r. i 1 czerwca 2010 r., zaświadczenia lekarskiego z dnia 2 lutego 2017 r., karty informacyjnej leczenia szpitalnego od dnia 19 października 2017 r. do dnia 24 listopada 2017 r., skierowania do poradni rehabilitacyjnej (2017 r.).

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią podlegającą rozstrzygnięciu jest to, czy R. S. spełnił przesłanki do przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Warunki przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określa art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 887 ze zm., zwanej dalej „ustawą emerytalną”). Zgodnie z tym przepisem renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy (pkt 1), ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (pkt 2) oraz niezdolność do pracy powstała w okresach przewidzianych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów (pkt 3), przy czym ten ostatni punkt ww. ustawy nie ma zastosowania do ubezpiezonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety i 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej). Szczegółową regulację dotyczącą wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, zawiera art. 58 tej ustawy. Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat (art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej). Okres ten powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. Do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (art. 58 ust. 2 ustawy emerytalnej). Przepisu ust. 2 nie stosuje się jednak do ubezpiezonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6 ustawy emerytalnej, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej).

Definicję osoby niezdolnej do pracy zawiera art. 12 ust. 1-3 ustawy emerytalnej. Osobą niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy, zgodnie

z art. 13 ustawy emerytalnej, uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, a także możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Oceniając to, czy R. S. spełnił przesłanki do przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności dążył do wyjaśnienia, czy wnioskodawca był niezdolny do pracy na dzień wydania zaskarżonej decyzji organu rentowego z dnia 10 listopada 2016 r. W tym zakresie Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu neurologii, który uznał wnioskodawcę za osobę częściowo niezdolną do pracy od dnia 17 sierpnia 2015 r. (od dnia badania MR odcinka szyjnego) do dnia 31 sierpnia 2017 r. z powodu utrzymującego się zespołu bólowego kręgosłupa szyjnego i lewego barku.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego wydana w sprawie opinia biegłego jest kompleksowa, rzetelna, uzasadniona oraz odnosi się do stanu zdrowia wnioskodawcy i okoliczności wynikających z całokształtu dokumentacji medycznej, uwzględniając kwalifikacje zawodowe posiadane przez skarżącego. Ocena wartości opinii biegłego nie nasuwa wątpliwości co do prawidłowości ich sporządzenia. Opinia została wydana przez lekarza właściwej specjalności, po uprzednim zapoznaniu się z dokumentacją medyczną wnioskodawcy oraz po jego przebadaniu. W treści opinii biegły ustosunkował się do rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń oraz ocenił ich wpływ na jego zdolność do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Wnioski wyprowadzone z tej opinii są jasne, logiczne i należyście umotywowane. Sąd Apelacyjny nie znajduje podstaw do podważenia wniosków płynących ze sporządzonej opinii ani nie ma żadnych podstaw do podważania fachowości, poziomu wiedzy i obiektywizmu biegłego lekarza.

Wnioskodawca nie zgłosił żadnych merytorycznych zarzutów do opinii biegłego. Zastrzeżenia, które podniósł w apelacji, uzasadniał tym, że Sąd Okręgowy nie ocenił złożonej przez niego dokumentacji medycznej i oparł rozstrzygnięcie tylko na opinii biegłego neurologa. Jednakże należy podkreślić, że ocena stanu zdrowia osoby ubezpieczonej jest dokonywana przez biegłych lekarzy sądowych odpowiednich specjalności. W niniejszej sprawie takiej oceny dokonał biegły z zakresu neurologii, ponieważ rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia są natury neurologicznej. Wnioskodawca nie przedstawił w postępowaniu apelacyjnym żadnej nowej dokumentacji lekarskiej, która na dzień wydania zaskarżonej decyzji organu rentowego (tj. na dzień 10 listopada 2016 r.) mogłaby stanowić podstawę do ponownej oceny stanu jego zdrowia dokonanej przez biegłych. Treść karty historii chorób z dnia 31 grudnia 2003 r., 26 lutego 2009 r., 2 lipca 2009 r. i 1 czerwca 2010 r. oraz wyniku badania MR kręgosłupa szyjnego wykonanego w dniu 17 sierpnia 2015 r. była znana biegłemu z zakresu neurologii, ponieważ ta dokumentacja znajduje się w aktach organu rentowego i aktach sprawy. Ponadto, biegły dysponował orzeczeniem o zaliczeniu wnioskodawcy do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, które w 2014 r. zostało wydane na czas określony, natomiast według orzeczenia z dnia 7 lipca 2017 r. – na stałe. Zmieniono jedynie termin aktualności orzeczenia, natomiast nie uległ zmianie stopień niepełnosprawności wnioskodawcy. Z kolei wydana w 2017 r. dokumentacja lekarska, którą wnioskodawca złożył w postępowaniu apelacyjnym, mogłaby prowadzić do oceny aktualnego stanu zdrowia wnioskodawcy, a nie stanu zdrowia na dzień wydania zaskarżonej decyzji z dnia 10 listopada 2016 r.

Nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca wykazał podstawową przesłankę do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, bowiem zgodnie z opinią biegłego z zakresu neurologii jest niezdolny do pracy w stopniu częściowym (tj. art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej). Spełnił również przesłankę odpowiedniego okresu składkowego i nieskładkowego, ponieważ w ostatnim dziesięcioleciu przed zgłoszeniem w dniu 12 lipca 2016 r. wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy (tj. od dnia 12 lipca 2006 r. do dnia 11 lipca 2016 r.) lub w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem w dniu 17 sierpnia 2015 r. niezdolności do pracy (tj. od dnia 17 sierpnia 2005 r. do dnia 16 sierpnia 2015 r.) posiadał wymagany co najmniej 5-letni okres składkowy i nieskładkowy. W tej sytuacji wnioskodawca spełnił również przesłankę, o której mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej. Niemniej jednak wnioskodawca nie spełnił ostatniej z wymienionych w art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej przesłanek. Stwierdzona u wnioskodawcy częściowa niezdolność do pracy nie powstała ani w okresie jego ostatniego okresu ubezpieczeniowego (przypadającego od dnia 1 maja 2010 r. do dnia 31 marca 2012 r.) ani nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tego

ubezpieczenia (tj. do dnia 30 września 2013 r.), ale dopiero w dniu 17 sierpnia 2015 r. To oznacza, że stwierdzona przez biegłego niezdolność wnioskodawcy do pracy wystąpiła po upływie 18 miesięcy od ustania ostatniego zatrudnienia.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy słusznie podzielił opinię biegłego i przyjął za moment powstania niezdolności do pracy dzień 17 sierpnia 2015 r, czyli dzień, w którym potwierdzono u niego istnienie nasilonych dolegliwości neurologicznych. Należy zwrócić uwagę, że samo pojawienie się pierwszych pojedynczych objawów choroby w okresie wcześniejszym nie decyduje jeszcze o powstaniu niezdolności do pracy, gdyż decyduje o tym dopiero taki stan funkcjonalny organizmu spowodowany chorobą, który nie pozwala na wykonywanie pracy w dotychczasowym zawodzie. Nie ulega wątpliwości, że schorzenie rozpoznane u wnioskodawcy nie powstało nagle. Jednak o wystąpieniu niezdolności do pracy można mówić dopiero wówczas, gdy stopień nasilenia objawów rozpoznanej (wcześniej) choroby co najmniej ogranicza możliwość wykonywania pracy. Zdaniem Sądu Apelacyjnego stanowisko biegłego o przyjęciu dnia 17 sierpnia 2015 r. za moment wystąpienia nasilonych objawów schorzenia uwzględnia zasadę, że o niezdolności do pracy nie może decydować sam fakt występowania schorzeń, lecz ocena, czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami.

Wnioskodawca mógłby zwolnić się z obowiązku wykazania przesłanki określonej w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, gdyby udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzny oraz to, że jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2 w zw. z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej). Wnioskodawca nie spełnia obu tych przesłanek łącznie. Choć legitymuje się łącznym okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze co najmniej 25 lat (bo w wymiarze 29 lat i 10 miesięcy), to zgodnie z opinią biegłego z zakresu neurologii jest on osobą częściowo, a nie całkowicie niezdolną do pracy.

Mając powyższe na uwadze, należy uznać, że R. S. nie spełnił wszystkich warunków prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określonych w art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Fundusz Ubezpieczeń Społecznych. Pomimo orzeczenia częściowej niezdolności do pracy, wnioskodawca nie wykazał, że ta niezdolność powstała w okresie ubezpieczenia wymienionym w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od jego ustania. Aby wykazać tę ostatnią przesłankę, wnioskodawca powinien był przedstawić dokumentację lekarską, która potwierdzałaby powstanie u niego niezdolności do pracy przed dniem 1 października 2013 r. Ta przesłanka nie została wykazana, dlatego nie istnieje podstawa do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W tym stanie rzeczy apelacja wnioskodawcy podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

SSA Bożena Szponar-Jarocka SSA Barbara Orechwa-Zawadzka SSA Teresa Suchcicka